

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica s[e]c[und]a post octauas epiphanie. II. Sermo XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

causa boz no immitedo culpa sed subtra hendo gram. Tertiu scz ordinare culpa p pena. scilicet vult z facit deus tanqz vniuersal puifoz. q malū culpe de se ordinat p pena. ne aliqd maneat deordinatū. Itē dicit deus diligere oia. qz oibz vult bonū. nō tñ quod cūqz bonū. z ideo malos dicit odire. qz eis nō vult vitā eternā. qua indigni sunt ppter demerita ipoz. Ad tertiu dicendum q fm Tho. sup. iiii. smaz dist. cly. q cū ignis inferni sit corporatus. notū est aias igne il lo torqueri. cū ibi nō sit alius ignis. Nam fm Greg. in li. dyalo. Ignis infernalis ē locus aiaz dānatarū. z vt ē instrumentū diuine iusticie vindicans detinet aias in ipo locatas vt exire ab eo non possint nec suā exequi voluntatē. sed ibi qsi ligate z in carcere ppetuo tenent. z ita ille ignis fm h est aiaz notius. z sic aiaz igne se detinētē sentiens. z sibi notū videns. ab ipo igne p hunc modum cruciat. Et est rōnabile. vt sicut aia peccando corporibz rebz se subdit. ita corporali igne q inter corpa summe ē actiu cruciet. z sic pater solutio.

Quinta scda post octauas epiphanie. II. Sermo XXIII.

Ecce leprosus veniens adorauit eū. Parth. viij. Magnus p Aug. sup Job. z etiā sup eplam. j. Thimo. j. ondens causaz aduentus xpi de celo ad terrā dicit in bec pba. Nulla alia causa veniēdi xpo dño fuit. nisi pccōres saluos facere. tollere morbos. tollere vulnera nulla erat causa medicine. Venit g de celo magnus medicus qz p totū munduz vbiqz iacebat egros. Dec ille. Vult dicere Aug. q ex q tanta fuit infectio in mūdo pccōrū. q nullus eā curare potuit. necesse fuit venire illū magnū medicū xpm q sanat omīs infirmitates nras. Ad h igit on dēndū xps multos voluit curare corporaliter vt significaret se eos velle z posse mū dare z curare spūaliter. De qru numero curauit istū leprosus. De quo dicit. Ecce leprosus zc. In qbz vbi tria dicunt de isto leproso que sunt necessaria cuilibet pccōri volenti a xpo curari spūaliter in aia a pccō. Primo nāqz describit eius morbz de formis z cōragiosus cū dicit. Ecce leprosus. Secdo addit ei labor difficilis z stuosus cū dicit veniens. Tertio notat ei deuotiōis

feruor multū copiosus cū dicit adorauit eū. **D**ixi primo q in vbiis p. Amissis dicitur huius infirmi morbo de formis z cōragiosus cū dicit. quia leprosus. Ite leprosus significat hoīem peccati lepra infectū. et ppter plures causas. Et pmo i genere. pmo enim pccm aufert homini manū et pedes. i. bonas opationes z affectiōes. Quid iudiciū. j. legitur q Adonibesech amputa uir. lxx. regibz simitates pedū z manūz. Adonibesech inrerpratur fulgurans. z significat diabolū. q tanqz fulgur cecidit de celo Lu. x. Ite g amputat manū et pedes vt nō pcedant in opationes bonas nec in affectiones scās. nec solū pedes z manus sed z aures ne legē dei audiant z obediāt. Nares ne odores xpi sentiant. Et dicitur totus hō maculat. ita vt sit inepus ad offerendū dño. Leuit. xxiij. dicit de hostia. Omnis macula nō erit in ea. Et ideo dicit morbo generalis. qz oia corrumpit in hoīe. Sed tñ diuersimode. z fm h varia sunt eius signa pur dicit Leuit. xxiij. Mā qbusdā est mutatio coloris in carne vlt pilis. et significat accidiosos. qz mutant cor z variāt. Intra il lud. Vult z nō vult piger. Treno in. Quō mutatus ē color optimus. In qbusdā est infirmitas cutis p supbiaz Job. xv. Quid te eleuat. In qbusdā est corrosio carnis sine depresso p corrosione musculoz. z significat inuidiā qz corrodit z consumit. Prouer. xxiij. Putredo ossiū inuidia. Quarto in qbusdā est ruptura cutis. z significat iram. qz facit furores cordis erumpere extra in opus vel vbi malū. Prouer. xvij. Spiritu ad irascēdū facile. qz poterit sustinere. Quinto in qbusdā apparet vlcus. z significat luxuriam. qz puenit ab intrinseco Jac. i. Vnus qz tepat a concupia sua. Sexto i qbusdā apparet vulnū obustiois. z significat auariciā Michae. vi. Abucignis i domo impii zc. Septimo in qbusdā apparet fluxus capilloz. z significat gulā qz consumit bona spūalia. vt pti in filio pdigo Luc. xv. Sed ille species curant septe britudimbz. Vñ xps postqz pdicauit de eis in monte descēdit z curauit istū leprosus sub mōte. vt daret intelligi leprā peccati posse curari illis britudinibz. Supbia curat eni pauprate spūalis. id ē humilitate. Accidia. luctu deuotiōis.

Dominica secunda post octa. epi.

Ira. mansuetudine gula. esurie iusticie Inuidia. misericordia. Lururia. mundicia cordis. Auaricia. pace. qz auari nunq̄ sunt in pace. Quia vt dicit Job. Tu fuerit pat ipse insidias suspicaf. **U**bi scienduz qz ania nra habet infirmitates mltas. quarū oim maior est lepra. Et pmo hz frenesim supbie. Et merito supbia cōparat frenesi. Sicut eni frenetic⁹ patitur mētis alienatione. qz nec bene iudicat de seipso nec de alijs. imo seipm iudicat valentiorē qnto ē infirmior. Eodē mō supbia oim p̄tēminit. nec aliq̄ dīscernit. vel. p̄ aliq̄ reputat. z se sufficientē solū estimat. z sibi plus q̄s habet semp̄ arrogat. **I**stā mentis alienatione. p̄ sua supbia patiebatur nabuchodonosor. De q̄ Daniel. iij. Qui dixerat deambulās in aula sua. Nonē bec est babilon magna. quaz ego edificauī in robore fortitudinis mee z in glia decoris mei. Sed qd̄ ei accidit. Statim eni diuina p̄tute eiectus ē ab hoibus z cū feris vitit z passus est alienationē mentis. z videbat sibi q̄ esset bos in anterioribz. z in posterioribz leo. Et post septem menses restitutus p̄ preces Danielis ad sensum. licet nō statim ad regnū. Et tunc legitur dixisse. Omnes vie dñi iudicia z gradiētes in supbia pōt hūiliare Daniel. iij. Sicut autē dicitur medicū. Cura frenesim in pncipio est euacuatio sanguis z alioz superfluoz q̄ ad cerebrū ascendētes turbāt vsū rōnis. Sic euacuatio oim bonozū que cognoscim⁹ nos h̄re a deo. facit in nobis humilitates z sanat supbiam. **E**ccl. iij. Sinagoge supboz nō erit sanitas. **S**cda infirmitas spūalis est ira. z bec cōparat febri acute. **L**ur⁹ accidentia sunt. qz hō habz p̄tinuū calorem z sitim maximā. fm̄ Constanthinū li. vii. viatica ca. de causis. Sic est de hoie iracundo q̄ ad quodlibet v̄bū statim incendit in v̄bis gestu vultu z sic de alijs. habet etiā sitim maximā. qz semetipm cupit vindicare. Et talis q̄libet die incēderet omnes vicinos suos p̄ nibilo. Hanc infirmitatē patiebat herodes. qm̄ vidēs qm̄ illius esset a magis. iratus ē valde. z mitens occidit oēs pueros q̄ erant in bethlem. z in oibz finibz eius. **E**cce p̄cessit calor nimius. z secuta est sitis irrōnabilis vltionis. **I**stā infirmitas curat pietate diuina. quā si inspicit iracundus certe cessabit z mitigabitur. **N**ā si dñs est pius z misericors

parcens puocantibz eum. pudeat ergo seruum esse ita ad vltionē pronū. **I**stud etiā est oleū quo apli yngebant infirmos et sanabantur. **P**arci. vi. **T**ertia infirmitas ē inuidia. z bec cōparatur febri simplici. que nūc calefacit nūc frigescit. Sic inuidus modo gaudet de aduersitate bonoz. mō tristatur de eoz p̄speritate. **N**ā fm̄ Aug. in q̄dam s̄mone Inuidia est odiū aliene felicitatis. Sic infirmabatur Layn inuidens p̄speritati Abel. Sic Rachel lye fecunditanti. Saul dauid felicitati. Sic diabolus homini. Sic pcurat⁹ est lapsus mundi et mors xpi. vt dicit idē. **Q**uarta spūalis infirmitas est accidia. z cōparat paralisi q̄ est mēbroz dissolutio z debilitatio. ita qz motum debitu p̄ficere nō p̄nt. Sicut ille qui iacuit. xxxvij. annis iuxta piscinā. z nunq̄ potuit descendere in eam. **J**oh. v. ca. z figurat inueteratos diez malozū. q̄ sunt iuxta sacra piscinā cōfessionis q̄tidie z nunq̄ ingrediuntur in eā donec debeant mori. **N**escio certe quā spem tales h̄nt de salute. cū dicat leo papa in s̄mone de opatiōe. Non dormiētibz p̄mittit regnū celoz. nec ocioz desidia torpentibz beatitudo eternitat⁹ p̄mittitur. **I**stā infirmitas sanat p̄ valde calida. qz si ex vna parte cōsideret calor pene gehēnalis z ex alia calor caritatis xpi excitantis ad opa p̄tutis z detestans accidiaz poterit de facili curari. **D**icere. iij. **C**ouertimini filij reuertētes z sanabo auersiones v̄ras. **Q**uarta infirmitas spūalis ē auaricia z cōparat ydropisi fm̄ Bedaz. **L**ur⁹ p̄prietas ē. qz qnto magis bibit tanto magis sitit. Eodē mō avarus q̄ nūq̄ dicit sufficit. **U**n silis est inferno q̄ qnto scilicet deuorauit nūq̄ dicit sufficit. Sic nec si oēs thesauri cōfluxerint i avarū. vt dicit Aug. in epla ad comitē. **I**n h̄ eris est insatiabilior insatiabilitate bestiaz q̄ nunq̄ rapit nisi cū esuriūt. parciūt vero p̄de cū senserint satietatez. **S**ed auar⁹ semp̄ cupit nūq̄ satiat. nec deū timet nec hoiem. veret. nec p̄i. nec fratri obreperat. nec amico fidē seruat. viduam opprimat. pupillū inuadit. liberos i seruitiū reuocat. testimoniū falsum. p̄fert. res mortui occupat q̄si z ipse nō moriat. **S**ed q̄ insania acq̄rere aurū z pdere celū. **I**n q̄ Aug. in li. de v̄bis dñi. **I**stā infirmitatē habuit diues ille q̄ dixit. **L**u. xij. **D**estrūā hōrea mea z dilatabo ea. **S**ilr̄ alexāder qui

vno mundo non erat creatus. sed plures
 accipit. *Ista infirmitas sanat p elemosi-*
narum largitione. Ma. lxiij. Frange esuri-
enti panem tuum. et sequit. tunc erumper qsi
mane lumen tuum. et sanitas tua citius orie-
tur. *Hetta spiritualis infirmitas est gula*
et ebrietas subvertens iudicium rationis. et co-
paratur epulencie que facit hominem cadere
corpalliter. sic gula moraliter in oia genera
peccator. cum sit ingressus et ianua ad omnia
vicia. Ut dicit Valerius li. ij. ca. i. Et lib.
vi. ca. iij. Et Criso. sup. Math. Unde vbi
regnat ebrietas. ratio et cular. intellectus ob-
tunditur. inquit Petrus Rauanensis in quo-
da sermone. et Hugo de sermo victore. Istas
infirmitate patiebatur diues epulo. Luce
xvi. Qui epulabatur quotidie splendidide. Hec
infirmitas sanat p abstinentiam. De prima
spiritualis infirmitas est luxuria. et copu-
latur leprose que nascit ex calore corrupto et de-
ordinato. Ista infirmitate patiebat Sa-
lomon que habuit reginas. lxx. et cocubinas
ccc. Qui cum esset sener deprauiatum est cor
cius p mulieres. iij. Re. ij. Deest infirmi-
tas praxiosa. et ideo dicit que est periculosior
ceteris. Na sicut videm que homo conuer-
sans supbo. supbiam non de facili induit. qz
quod si velle et facultas deest. Sicut con-
uersans sic auaris aut iracundis. et sic de a-
lijs. sed conuersans luxuriosis statim et ipse
tentatur ex vbi et factis eoz. Un vbi sup-
bus non inficit vnu. luxuriosus inficit cen-
tum. Et quod deterius est. non potest esse ita ho-
mo sapiens. ita fortis animo. ita sanctus. pposi-
to quin ex societate malorum et luxuriosorum
tangat. qz et ferreas mentes libido domat
inquit Hiero. ad paulum et eustochium. Et si-
cut lepra est morbus incurabilis. ita omnia
sunt incurabilia in homine durante vicio lu-
xurie. Quia dicit Greg. in moralibus. Et quo-
semel luxuria mente occupauerit. vix eam
bona desideria cogitare permittit. Sunt enim
viciose desideria. qz ex suggestionem deside-
rii oritur cogitatio. ex cogitatione affectio.
ex affectione delectatio. ex delectatione con-
sensus. ex sensu operatio. ex operatione consue-
tudo. ex consuetudine desperatio. ex despe-
ratione peccati defensio. ex defensione glo-
riatio. et gloriatio damnatio. Hec Greg.
Ecce praxiosus morbus et incurabilis igit
merito lepre comparandus.

¶ Dicitur secundum que in vbiis primis
 describitur
 huius leprosi labor difficilis et laboriosus
 Cum dicitur Veniens. Nihil enim datur ocian-
 ti. sed tamen laboranti. Nihil se elonganti. sed
 tamen appropinquanti. Unum dicitur in psalms. Ecce qui
 elongant se a te bibunt. Et de appropinquan-
 tibus dicitur. Appropinquate deo. et appropin-
 quit vobis. Quia igitur iste impendit laborem
 veniendo. ideo secutus est salutare. Pro quo sci-
 endum quod si volumus salutare sequi aiam nostram
 debemus venire ad iesum. et habere quos modis
 primo sepe per fidem credendo. Sic venerunt
 tres magi duce stella Math. ii. Vidimus
 inquit stella eius in oriente et venimus cum mu-
 neribus ad adorare eum. Bona fides que venit cum
 muneribus. i. cum bonis operibus sine quibus mor-
 tua esset iaco. ii. Secundo debemus venire
 penitendo. Sic venit filius perditus ad patrem
 propterea tora suba sua Lu. xv. Unum christus vocat
 les di. Venite ad me omnes qui laboratis et
 onerati estis. Et psalms in persona talium dicit.
 Venite adorem et precipiamus ante deum.
 Tertio debemus ad eum venire amando seu
 desiderando. intra illud Lu. ii. Trasesus visus
 berthelem et videam hoc vobis. Sic veni-
 runt discipuli christi andreas et philippus Jo-
 han. i. Veniunt inquit et viderunt et manserunt.
 Moranter dicit. et manserunt. qz caritas que mo-
 uet ad deum. non permittit discedere. Quarta
 ratio debemus venire copatiendo. Sic veni-
 runt omnes misericordes et visitatores pau-
 perum egenorum debilitum et infirmorum Math.
 xx. Infirmum erant in carcere et visitasti me
 Quinto et ultimo debemus venire ad deum
 in morte euolando. Iuxta quod psalms. perit di.
 Domine venia et appa. anima facta dei. Dulcis et
 cibus aduersus deum que idem psalms ait. Venien-
 tes autem venient cum exultatione portantem ma-
 nipulos suos. Tunc cantabunt sancti dicens.
 Venite exultem domino. Sed certe que
 venire ad christum ex nobismet ipsis non possu-
 mus sine adiutorio dei prorsus Iuxta illud
 Ioh. vi. Nemo potest venire ad me nisi pater
 meus traxerit eum. Cur autem ex nobismet ipsis
 venire non valemus. Certe in promptu est ra-
 tio et causa. propter multos defectus in nobis.
 Impedit enim primo infidelitas Ioh. vi.
 Ego vado et queritis me. et vbi ego sum vos
 non potestis venire. Secundo voluptas car-
 nalis Lu. xiii. Quoties dixi. et ideo non
 possum venire. Tertio fatuitas aut Math.

Dominica secunda post octa. epi.

xxv. Nonissime veniunt et relique virgines di. **Q**uod difficilis aduentus ad christum. Nam nec credendo possumus ad christum pervenire nisi pater traxerit nos. quod sensus et ratio fidei repugnat et retrahit. eo quod fides non habet meritum cui humana ratio potest experientiam. **S**icut non possumus venire ad christum amando quod retrahit mundus et caro. **C**aro enim concupiscit aduersus spiritum. **Gal. v.** Nec permittit venire euolando. quia diabolus retrahit impediendo. **S**ed nos non timeamus quod si pater nos trahet. mundus. caro et diabolus non proficiunt. **Ps.** Si exurgat aduersum me pluum. in hoc ego sperabo.

Dixit enim quod i verbis promissis describit huius leprosi feruor multus copiosus. **E**t magna enim fide et deuotione quam habuit ad christum venit et adorauit eum. **M**agna fuit fides primo quia licet leprosus omnibus leprosis ire ad sacerdotes per mundationem leprosi. tamen ipse obmissis sacerdotibus legalibus quasi solus christum credens quod posset eum curare propter sacerdotum. **E**t quia nullus habet ante ipsum secerat. id est dicitur quasi nouum factum propter quod permittit. **E**cce secundo maior fuit fides in hoc quod licet sciret christum sanctissimum et crederet eum verum deum et hominem. sicut patet ex eo quod eum dominum appellas ait. **D**ne inquit si vis potes me mundare. **E**t cum sciret et videret se abominabilem et immundum. christum vero mundissimum absque omni macula non formidauit ad eum accedere. **S**ed fiducialiter accessit deus. intra se illud. **Ps.** Fiducialiter agam et non timebo. et quia istud fuit magis mirabile. **I**deo dicitur. **E**cce venies leprosus. **T**ertio fuit in eo fides maxima. Nam cum omnes principes et pontifices scriberet et legisdoctores. pharisei et legisperiti habuissent et tenuissent christum pro vno puro homine nec ei honorem diuinum exhibuissent. ipse solus ei diuinos honores exhibuit. et laudes impendit. **Q**uo ad hoc additur. **V**eniens adorauit eum. **A**ntequam quod est sciendum quod triplex est honor. quem impendimus superiorum. **A**nt enim deus est. et sic eum adoramus et honoremus adoratoe patrie quam soli deo debet. **Ant.** **Deutero. vij. dr.** Audi israel dominus deus tuus vnus est. **E**t **Deutero. xxxij.** Videte quoniam ego sum solus et non est alius proter me. **A**nt non est deus sed aliquid excellere preueniens ad deum. et sic adoratur adoratoe imperdulie. vt ego mater christi. **A**nt est aliquid quod preuenit ad deum.

sed tamen inferiori modo. et sic adoratur adoratoe dulcie. vt sancti in celo. et plati spirituales et seculares in terra. **S**ic abraam adorauit angelos ad se venientes **Gen. xvij.** **S**ic et loth. **S**ic **Jacob Esau** cadens coram eo prouocans in terram **Gen. xxxij.** **S**ic filius iacob adorauerunt **Joseph** in egypto **Gen. xliij.**

Prima adoratio est oibz excellentior. quod fit ex maxima fide et perfectissima scilicet informata caritate et maxima humilitate. **A**d maximam enim fidem et perfectissimam humilitatem pertinet quod quis subdat se vt suo creatori et omnipotenti benefactori. **E**t igitur a nobis deus adorandus. exemplo istius leprosi tripliciter. **P**rimo fide recta. **S**ecundo spe firma. **T**ertio caritate perfecta. **T**unc autem est fides recta quam homo credit in deum credendo tendit in eum per amorem et ei tanquam fini ultimo adheret. **S**ecundo dicitur recta quam est bonis operibus ornata. **T**ertio quam est caritate informata. **C**aritas enim dicitur forma fidei. quia per eam actus fidei habet proprie informari et perficitur. vt dicit **Thom. in ij. sententiarum dist. xliij.** **U**bi autem non est talis fides non est adoratio vera. quod et demones credunt et adorantur premittunt **Jaco. ij.** **S**ecundo adorandus est spe firma et sincera. quod fit quoniam in eo tota spes reponitur. **Ioh. xv.** **S**ine me nihil potestis facere. **E**t autem duplex spes. **Q**uedam enim est salutis. et ista est in solo deo reponenda. et sic solus deus adoratur adoratoe patrie. et corpus eius ratione ypostaticemionis. **A**lia est spes suffragii. quam potest haberi in aliquo creatura dignissima et deo propinqua. vt in beata virginem. quam adoratur adoratoe imperdulie. **T**ertio adorandus est perfecta caritate. scilicet toto corde et ex tota anima ipsum diligendo. et omne sue dilectioni contrarium non admittendo. **L**icet ei homo non potest diligere deum semper actu. in tantum vt nullum actum extraneum aliquem admittat. quia hoc non est patrie stat. potest tamen sic diligere non admittat actus contrarium caritati. quod est mortale peccatum. et tunc talis adoratur deum nihilominus perfecta caritate habet gratiam in futuro per gloriam. **A**d quam nos perducatur.

Dñice scilicet. **III. Sermo xxiiii.**

Et extendens manum Iesus tergit eum dicens. **V**olo. **Q**uidare. **Matth. viij.** **S**ic dicit ille magnus pater **Aug.** in lib. de verbis aploz. **S**i leuis esset morbus. premeretur medicus. **S**i morbus contemneret. me.